

Glad en naargeestig

TONEEL

Theaterfestival: *Who's afraid of Virginia Woolf*, van Edward Albee, door Malpertuis. Regie: Dirk Tanghe. Gezien: 25/8, de Vooruit, Gent. Te zien in Amsterdam: 4 en 5/9, Stadschouwburg.

door MAARTJE SOMERS

Dat Dirk Tanghe roet en aanslag van decennia van de wereldliteratuur afschraapt, wisten we in Nederland sinds zijn *Hamlet* en we realiseerden het ons opnieuw bij zijn prachtige versie van Ibsens *Nora of het Poppenhuis* van twee seizoenen terug. De verwachtingen waren dus hoog gespannen toen hij *Who's afraid of Virginia Woolf* bij de kop greep, de Nachtwacht onder de twintigste-eeuwse toneelstukken.

Vorig seizoen was het stuk in een oude drukkerij in Gent te zien, en nu is er een schouwburgversie die op tournee gaat.

En inderdaad, ook *Who's afraid* is afgekrabd. Vervolgens is het overgoten met een laag kil metallic: het is blinkend nieuw en ijskoud, uitermate naargeestig en zonder een greintje compassie. Daarmee is het een doeltreffende voorstelling geworden, maar wel één die veel gladder is, minder tragisch en onthutsend dan de kleinere versie van afgelopen seizoen.

Bij Tanghe wonen George en Martha in een design-interieur van grijze en rode vlakken, rond een zware marmeren salontafel vol glazen en flessen - onpersoonlijker kan niet.

Op dit strijdperk van binnenhuisarchitectuur hebben de echtelieden hun huwelijksdag al lang geleverd, maar nu vanavond het jonge koppel Nick en Honey op bezoek komt, spelen ze nog een ronde, teneinde met een demonstratie van hun vaardigheden op treitergebied de eventuele illusies van die twee de grond in te boren. Het spel ontglijt ze; het verandert in een uitputtingsdag die uiteindelijk de spelers vernietigt.

Voor Tanghe is *Who's afraid* niet het stuk van George en Martha, maar het stuk van George, Martha en Nick. Als twee routiniers en een beginner, ontdaan van elk spoor van gevoeligheid, spelen deze drie hun koude, lege spel. Nick (Patrick Vandersande), *super-stud*, veelbelovend universitair docent biologie, is duidelijk een talentvol speler; hij legt het alleen af tegen George en Martha door zijn gebrek aan ervaring.

Tegenover dit granieten trio plaatst de regisseur Honey (Paula Bangels), die bijna de hele avond in haar eentje op de grijze vloer zit en zich zo hysterisch gedraagt als een hert in een disco; hyperventilerend en volkomen gedesoriënteerd. Zij is het weerloze slachtoffer van de andere drie, die haar *en passant* vermalen tussen hun verdedigingsmechanismes. Alleen haar stompzinnigheid zorgt dat ze zich hiervan niet meteen bewust is.

Marie-Louise Stehns is een vulgaire, vlammeende en dik aangezette Martha: ze krijst en ze kronkelt, ze noemt haar gehate echtgenoot Sjors, in een nep-Rotterdam accent dat ze met tussenpozen gebruikt en ze heeft zich een raar Woody Woodpeckerlachje aangemeten. Van haar pijn is in de grote zaal veel minder te merken dan in de huiskamer van vorig jaar; je hebt geen mededogen met haar.

Tegenover Martha's nu te hoge toerental is de gekwelde introspectie van Peter de Graefs George gehandhaafd. We horen hem mummelen, we vermoeden weer de doffe blik van achter zijn jampotten, we weten dat zijn toekomst verleden tijd is. Zijn vermoeide onverschilligheid is het perfecte contrast voor Martha's *overkill*; zijn houding kwelt haar zoals de hare hem.

Daarmee is deze *Who's afraid* zonder twijfel een virtueuze prestatie, maar één die nalaat je mee te slepen, de afgrond in. Urenlang kwellen de personages elkaar, maar het resultaat blijft te veel topsport; het imponeert en daar blijft het bij.